

Ordförandens ruta

Förändringarna fortsätter

Det tycks pågå ständiga förändringar i vår kära stadsdel och jag har tidigare försökt att förmedla detta efter min promenad genom Gårda från norr till söder. Det händer nu så mycket att jag bestämde för att göra helt om, d v s börja om söderifrån.

Fastighetsbolaget Botrygg har köpt kvarteren Eken, Cedern och Lejonet d v s husen längst söderut utefter Fabriksgatan och som innehåller 110 lgh och 20 lokaler. Tanken är att Eken och Cedern skall renoveras så att lägsta godtagbara boendestandard erhålls och på det viset behålla låga hyror. Invändig renovering får dock vänta tills man kan få bygglov, som för närvarande är omöjligt på grund av höga ljudnivåer och för hög luftförorening.

Utvändig renovering har påbörjats på den södra fasaden av kv. Eken. Fasaden har under en längre tid sett fallfärdig ut. Enl Botrygg kommer samtliga fasader att åtgärdas.

När det gäller kv. Lejonet, där vi har vår föreningslokal, har man ännu inte bestämt vad som skall hända.

Jag fortsätter norrut på Fabriksgatan, tråkigare gata finns inte enl mig. Men det finns hopp. En ombyggnad diskuteras och en busslinje genom Gårda planeras.

Väl framme vid Drakegatan händer det grejer. Här pågår byggandet av ett hus som kommer att kallas "Kineum", vilket bygger på grekiskans "kineo" – att sätta i rörelse.

Gårda är en expansiv stadsdel och området runt Drakegatan, som blir Kineums adress, är en plats som genomgår stora förändringar. Huset blir något utöver det vanliga, med 27 våningar kontor och integrerat hotell, en höjd på 110 meter och en speciell arki-

tektur, blir Kineum en byggnad som syns och tar plats på Gårda och i Göteborg. Det sägs att arkitekten har hämtat inspiration till designen från Göteborgs hamnkranar och stadens fiskenäring. Den som lever får se. Det förväntas att byggnaden nästan blir som en liten stad med restauranger, aktiviteter, musikscen, barer, pooler m m.

Utanför Kineum skapas en torgyta med tydlig koppling till entrévåningen, som kommer att inrymma gemensam hotellobby och reception för huset. Inflyttningen är beräknad till år 2022.

Jag undrar vad våra kompisar, som bodde på Drakegatan med omnejd, kommer att tycka.

Det blir säkert fint med dessa projekt, varav jag beskriver vidare i nästa nummer, med väldigt höga hus och modern arkitektur. Men det blir minst lika intressant att se landshövdingehuset i södra Gårda med nya fina fasader i gammal stil.

Till sist vill jag välkomna er alla till nya spännande möten i höst med början den 25 september. /Dennitz

Kalendarium hösten 2019

Sista onsdagen i månaden Nya Lundenskolan, kl 19.00.

- 25 sep. Lars Gahrn, historiker och författare, berättar om Mölndalsån, denna näringslivskanal på Gårda, och dess historia.
- 30 okt Förre ordföranden Morgan underhåller oss med sång och gitarrspel på sitt eget helt oefterhermanssonliga sätt. Kom och må gott!
- 27 nov Radioprofilen Lasse Swahn som ger oss skrönor och anekdoter i en skön blandning från sina 40 år på Sveriges Radio. Ett kåseri med plock av upplevelser och erfarenheter som programledare för några av radions mest populära program som Ring Så Spelar Vi, Karlavagnen och Alltinget. Medlemsmöte med julinslag! Förmodligen blir det lite julmat; styrelsen har inte riktigt bestämt än **VÄLKOMMEN!!!**
- 3 sept **GÅRDALUNKEN börjar för hösten!** Vår traditionsrika verksamhet i Skatås, Gårda BK:s klubbstuga, möte med naturen, med föreningskamrater, gott tjuot och eget fika. Kom 09:45 på tisdagar hela hösten. Vi

lunkar kl 10, fikar kl 11. Tjötet pågår hela tiden. Vi bestämmer tillsammans när vi slutar för hösten. **VÄLKOMMEN!**

HÄNT SEN SIST!!!

Läkemedelskunskap i rasande fart

Leg Apotekare Natalie Landén (se bild nedan) från Apoteksbolaget, kom till oss det första medlemsmötet för i år och av intresset och alla frågor att döma var det stort sug på kunskap om läkemedel och en del av alla de aspekter man får in under ett sådant jätteämne.

Det var tydligt att vi alla sitter i samma båt, eller i alla fall liknande båtar, för de allra flesta av oss "äldre" har kontakt med och behov av läkemedel. Användningen av läkemedel har fördubblats under de senaste 20 åren. Det lönar sig sannerligen att kolla upp befintliga läkemedelslistor eftersom vi "äldre" ofta reagerar mer känsligt på läkemedel än "yngre" och en hel del symtom (sömnsvårigheter, yrsel och fall m fl) ofta orsakas av för hög dos, dubbelmedicinering och hur läkemedlen samverkar (interaktion).

Natalie rekommenderar Elektroniskt ExpertStöd (EES, kolla på apotek, chatta eller ring om sådant kostnadsfritt stöd) vid frågor om olika märken av mediciner (generica), om de får bytas eller ej etc. **FRÅGA, VAR VETGIRIG, TA HJÄLP AV PROFFS** uppmanar hon intensivt.

Inbördes lika mediciner kostar ofta mycket olika och priserna varierar mycket p g a månadsvis upphandling. Apoteken är skyldiga att upplysa om billigaste läkemedlen just nu, men det är viktigt att de, oavsett pris, är likvärdiga så långt möjligt är. Högkostnads skyddet är 2300 kr/år. Oj, det var mycket mer i kväll och mycket informationsmaterial finns att hämta på ditt apotek. **Gör det! Det är bra grejer!**

En livlig kväll detta! /Anndess

Årsmötet 2019

Årets årsmöte hade lockat 34 medlemmar totalt sett och var en lugn tillställning. Den årliga medlemsavgiften för 2020 (nästa år alltså!) höjs till 200 kronor.

Eftersom sponsorn för de senaste årens tryck av detta medlemsblad genom företagsuppköp inte längre är aktuell för sponsring. För styrelsens del gäller att jaga sponsor(er) för trycket av detta vårt medlemsblad.

Samtliga i styrelsen vars mandatperiod gick ut valdes också om, men ett par poster ändrades. Aktuellt för mandatperioden är alltså:

Ordförande: Dennitz Fredriksson, tel 031-51 85 71
Sekreterare: Anita Löndén Hansson, tel 0739-727580
Kassör: Göran Knutson, tel 031-58 15 21
Klubbmästare: Per-Åke Olsson, tel 031-56 12 38
Arkivarie: Kenneth Johnsson, tel 0702-21 37 73
V ordförande: Anders Lundberg, tel 0706-15 13 26
Ledamot: Ann-Britt Karlsson, tel 031-330 21 74
Suppleant: Björn Nilsson, tel 0708-38 36 60
Suppleant: Krister Welin, tel 0708-34 08 34

E-post för var och en finns i medlemsregistret.

Tio av våra medlemmar var berättigade till förtjänsttecknet för 15 års medlemskap. Fem av dem tog emot sina märken ur Reidars hand på årsmötet:

Fr v Per-Åke, Liviano, Lennart, Berit, Lillian, Reidar

Gårda i framtiden?

Under vintern har det skrivits en del om planerna för Gårda i framtiden och vi hade därför bett arkitekten vid Stadsbyggnadskontoret, tillika projektledare för planbyggandet på Gårda, Viveca Risberg (bilden), att komma till oss på årets tredje medlemsmöte, den 27:e mars. Det var ett ovanligt välbesökt möte med de 44 medlemmar som var med vid denna intressanta afton.

Viveca inledde med att beskriva de olika delar Stadsbyggnadskontoret följer hela stadsbyggnandet "från ax till limpa" som hon sade.

Hon nämnde bl a **att** Gårda numera är indelat i Norra Gårda + Stampen resp Södra Gårda + Heden, **att** det påbörjade bygget i Norra Gårda kommer att bli Göteborgs högsta kontorshus, **att** det projekterade kontorshuset på Ullevigatan (City Gate) kommer att bli ännu högre, **att** det finns ett positivt planbesked att de gamla husen i Södra Gårda ska säkras som bostäder, **att** det

nu finns ca 2 300 boende på Gårda och ca 7 000 arbetstillfällen innan de nya kontorshusen är inflyttningsklara samt **att** kajkanterna längs Mölndalsån skall höjas som skydd mot ev. översvämningar pga skyfall.

Frågorna och synpunkterna var många från medlemmarna och besöket av Viveca var mycket uppskattat. Önskas kontakt med henne nås hon på e-post viveca.risberg@sbk.goteborg.se.

Dennitz överlämnade ett foto med motiv från Rantorget en söndagseftermiddag på sensommaren 1956 som tack för en fin kväll.

/Anita Löndén Hansson och Anndess

Visor + Schlagers = Sant

Så står det på visitkortet för trubaduren *Christer Ågren* som var vår underhållare på vårens sista medlemsmöte, den 24:e april, och den kopplingen besannade han med sitt spel på både munspel och gitarr samtidigt och när inte munspelet var riggat på bästa Donovanvis, så sjöng han just en blandning av schlagers och visor och det med den äran. Rytmisäker såväl i spel som metrik. Och behagligt mellansnack.

Vi fick återuppleva Ove Törnqvists låtar om att ta långkalsongerna på (det var dock försommarvarmt idag!), den kliande loppan och boogien om varmkorv, Cornelis "En fattig trubadur", påminnelsen om det som göms i snö kommer... jaja du vet! Det var en vals i Masthugget, om när livets vår börjar (Lasse Dahlqvist), en liten betraktelse kring världsrekordet i kryphastighet för sniglar (10.7 m/tim), ackompanjerat av Olrogs låt "Tre sniglar", om Liljor (Alf Robertson, Gårdapojk) och "Sommarfågel i vinterland" (fint gitarrplock), "Det här är mitt land..." (Guthrie//Wiehe) och ett självklart slut var naturligtvis låten "Himlen över Gårda" av Kent Andersson/Malte Krook (den senare har spelat hos oss). Visst, rubriken stämmer fint! */Anndess*

Möte med regionföreningarna 2019

Torsdagen den 25 april stod vår förening som värd för årets möte med samtliga stadsdelsföreningar lika som oss. Strax före kl 11 samlades alla i solskenet på Remfabrikens gård. I år blev det 14 föreningar som hörsammade vår inbjudan, som för övrigt komponerats av vår Anndess och fått mycket beröm, tre föreningar hade annat för sig och en förening (Kvarnbergspojarna med damsektion) har upphört.

När alla blivit välkomnade fick Robert Berggren, ordförande i Göteborgs Hembygdsförbund, ordet.

Han talade med inlevelse om Hembygdsförbundets verksamhet och uttryckte en förhoppning om ökad kontakt med föreningarna.

Därefter följde en guidad visning av Remfabriken och dess verksamhet. En modell av Gårda som det såg ut på 1930-talet rönste stort intresse.

Gemensamma frågor diskuterades därefter såsom ekonomi, medlemsfrågor m.m. En del tips noterades som vi skall behandla vidare. När det gäller ekonomi framkom det att en stor majoritet har 200:- i medlemsavgift. En av medlemsfrågorna var kravet om stadsdelstillhörighet, alltså om man måste ha bott, ha gått i skola eller liknande i stadsdelen för att kunna bli medlem.

Mötet avslutades efter ett par timmar och nästa års möte skall avhållas hos Gamla Krokslättspojkar, som för övrigt var med för första gången. */Dennitz*

Utfärd till Klädesholmen

Precis i mitten av den ljusa majmånaden tog sig inte mindre än 32 personer med anknypning till föreningen till Klädesholmen för en guidad vårpromenad med riklig information om bygdens flerhundraåriga historia. Efter en kall vårperiod blev det en mycket skön och välkommande dag! Guiden Sigge Olausson (i rutig skjorta tv om mitten i bilden) visade oss runt på ön, berättade mycket om fiskets historiska betydelse och vilken enorm betydelse sillen hade för verksamheten på Klädesholmen. Idag är det förstås fritidsboendet det som dominerar. Muséet "Sillabua" med sin maskinpark och repliker av arbetsplatser och redskap var fascinerande!

Perra, Greta, Anita och Roland var alla värda ett speciellt tack för fixande av denna dag!

Denna utfärd var vårterminens sista aktivitet. Så vi ser fram emot nya fräscha grejer till hösten. Se mer i Kalendariet som du finner på förstasidan! */Anndess*

 MEDLEM(MAR) I FOKUS

**Ju mer vi är tillsammans
ju gladare vi bli!**

Systrarna Elvy Norberg och Asta Jonsson f. Andreasson är välbekanta deltagare vid våra medlemsmö-

ten. Elvy och Asta gör det mesta ihop. Man kan tro att de är tvillingar trots 1½ års ålderskillnad. Elvy är storasyster. Familjen flyttade 1944 till 1 rum och kök på Floragatan 3. Ett minne som etsats sig fast hos systrarna var den speciella doft från nystruken tvätt som kom från tvättinrättningen på bottenvåningen.

De båda systrarna bråkade ganska ofta med varandra under uppväxten. Osämjan orsakades av att de "lånade" varandras kläder. Storleken på plaggen var ju passande för båda då de är nästan jämgamla, "Vi bråkade med varandra tills vi gifte oss" säger de skrattande. Det bodde många jämnåriga på Floragatan och Brusewitzgatan med omnejd. Bl.a. GGPF-medlemmarna Dennitz Fredriksson och Bertil Ljungdahl. Elvys bästa kompis var Marianne Palmunger och Aastas bästisar var Ann-Louise Andersson och Siv Andréén.

Elvy gick de två första åren i Odinsskolan. Hon hade då en mycket bra lärarinna och bestämde sig redan från början att hon skulle bli lärare när hon blev stor. Så blev det också, som vi ska se nedan. Från 3:e till 6:e klass var det Gamla Gårdaskolan som gällde. Sedan gick Elvy realskolan i Burgården. Under realskoletiden jobbade Elvy extra i en speceriaffär.

För lillasyster Asta blev det också Odinsskolan och där gick hon de första fyra åren. Hon flyttade till Gamla Gårdaskolan 5:e och 6:e klass där hennes lärare var den stränge magister Ekenberg. Asta uppfattade att läraren uppskattade hennes flit. Hon blev ofta kallad för "mönsterelev" av honom. Efter grundskolan sökte hon in på Praktiska Realskolans (PRAM) handelslinje. Asta berättar att det kom upp anslag på PRAM:s dörr inför höstterminen, med namnen på dem som kommit in på skolan. Flickornas mamma gick under sommaren till PRAM för att se om Asta kommit in. En dag kom hon hem och hela ansiktet strålade av lycka när hon meddelade att Aastas namn fanns med på antagningslistan.

De tillbringade barndomens somrar i Tostared där mormor och morfar hade en lantgård. Denna blev Elvy och Aastas sommarnöje långt in i vuxenålder; ja, faktiskt ända fram till 1995, då gården såldes.

Då båda var roade av att leka teater på vinden, de gjorde sketcher och sjöng tillsammans med några andra barn, de kallade sin teatergrupp "Vårat Gäng".

Under de tidiga tonåren var de aktiva i Linggruppen med uppvisningar på Cirkus vid Lorensberg. De var också med i Missionskyrkans scouter. För att tjäna lite extra fickpengar delade de ut veckotidningar

till prenumeranter på södra Gårda för Åhlén & Åkerlund. Från 15 års ålder var dans det stora nöjet för dem med BD, Rondo och Kungsgillet som favoritställen.

Efter att systrarna tagit realexamen var det att ge sig ut i arbetslivet. Båda fick jobb relativt omgående efter skolan.

Elvy arbetade ett år på Volvos Inköpsavdelning, därefter på dåvarande Elverket och sedan på Svensson & Bourghardt.

Asta fick arbete som kontorist på Volvo, samtidigt som hon jobbade extra på Liseberg. Hon fick sedan tjänst som "privatsekreterare" för direktör Bengt Hansson på Valerius Hansson.

Familjen lämnade Gårda 1957 och flyttade till Solvädersgatan i Biskopsgården där tonåringarna Elvy och Asta fick var sitt rum som de själva fick möblera. Vilken lycka!

Introduktionen till läraryrket kom i och med att båda systrarna fick erbjudande om de ville gå in som lärarvikarier. Det var då de riktigt kände att det är det här yrket de båda passade bäst för. De läste båda in gymnasiekompetens på Komvux. I och med att båda bildat familj och hade små barn under denna tid blev det ibland svårt att sy ihop det hela. De kom in på Lärarhögskolan och fick sina lärarbehörigheter. Därefter var båda verksamma som lärare under 35 års tid - Asta på Bärbysskolan och Elvy på Landamäreskolan.

Så var det detta med kärleken. Elvy träffade sin Lars-Gunnar vid en klassfest i Majorna och deras äktenskap går nu på sitt 54:e år. Två söner har de fostrat. Också boendet har förändrats genom åren. Som nygifta flyttade de in i en ny lägenhet i Länsmansgården, där de bodde i 10 år. De skaffade sedan hus i Torslanda, sålde detta så småningom och numera bor de i lägenhet vid Norra Älvstranden.

Asta träffade sin Bengt när hon var 24 år och de gifte sig ganska snart. En dotter har de fått. En kort period bodde de i norra Skåne. De återvände till Göteborg och bosatte sig i Önnered där de fortfarande bor.

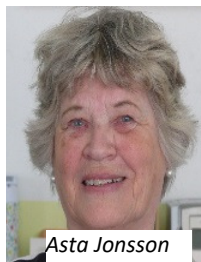
De flesta aktiviteter gör systrarna ihop. Familjerna har andelshus på Capri utanför Strömstad. Intresset för resor till olika länder är stort. I våras gick färden till Nederländerna, under sommaren blev det London. Under inte mindre än 55 års tid har de haft symöte ihop med tre väninnor. Det blir dock inte mycket handarbete nu för tiden, utan mest god mat och trevliga samtal. Asta har under senaste 20 år hjälpt medmänniskor som "God man".

Dessa levnadsglada systrar blev medlemmar i dåvarande GGF 2011 genom Marianne Palmungers försorg.

/Kenneth.

Elvy Norbera

Asta Jonsson

"Selma" 95

Hedersmedlemmen Leif "Selma" Lagerlöf fyllde 95 år den 23 januari. Roy Johnson och Reidar Hermansson uppvaktade med blommor från Föreningen.

/Reidar

E' du mä maj?

OM LEKAR I BARNDOMSÅREN

Under denna temarubrik vill vi försöka dokumentera sådant vi Gårdabarn lekte, spelade eller sportade med när vi var barn och unga. Killarna hade sina grejer, tjejerna hade sina och ibland kunde vi leka eller spela tillsammans. Och visst är det spännande att vi kan dokumentera vår egen historia! Detta är vad en del av våra medlemmar delat med sig av från sina minnens skattgömmor. Som synes är det mest de f d killarna som delat med sig av minnena, men vi hoppas att kunna komma igen i frågan om fler tjejlekar i nästa nummer också. *Eva Sandqvist*, se nedan, återkommer i alla fall.

"BOLLSTÅ"

Vi börjar med det *Robert* (Råbett förstås) *Gårdsmed* (f d *Gustafsson*), *Brusewitzgatan 8*, berättar: "*Bollstå*" var en vanlig gemensamhetslek och reglerna minns jag såhär: Någon "är". En tennisboll studsas rakt ner i marken och den som "är" skriker när hen har kontroll på bollen: "*Bollstå!*" Alla deltagare måste då stanna (på sin flykt från bollinnehavaren). Denne skall nu med bollen försöka "bränna" någon genom att kasta bollen mot denne och träffa någon kroppsdel, förutom benen upp till knäna som var "fritt". Lyckas detta så "är" den träffade ny jägare och den som kastade fri. Lyckas det inte så skall den som "är" jaga ifatt bollen och återigen ropa "*Bollstå!*"

"RYMMAREÅFAST".

Bosse Carlsson, som dessvärre avled i våras, höll till i trakterna kring Rantorget som barn, och han berättade om den version av leken "Rymmare och Fasttagare", som barnen i hans omgivning praktiserade. Man börjar med att dela in sig i två lag, två personer väljer var sitt lag, och sedan pralar man

(Gårdafolk vet vad "pala" är, självklart!) om vilket lag som skall rymma först och det andra skall då fånga in alla rymmarna. De som tas fast skall sedan förvaras och bevakas och för detta ändamål hade man en bra och stor port på Soldatvägen, mitt emot Arlagården.

De som ännu inte var fasttagna skulle försöka befria, frälsa, från fångenskapen av de andra i rymmarlaget. De "fria" försökte alltså snika sig in i porten till de fångna kompisarna, beröra så många som möjligt, skrika "fräls!!!" (absolut inget annat) och med det var de fria och jakten och flykten och "frälsandet" fortsatte tills alla var fast och man kunde byta roller.

"RIA HA"

Cenneth Hedlund skriver om ett lekminne från rasterna i 3:e och 4:e klasserna i "Gamla Gååda-skolan" - slutet av 40-talet:

Vi delade upp oss i två grupper på rasterna (kunde vara 10-12 i varje grupp) och ställde oss mitt emot varandra med ca. 2-3 meters avstånd. Vi höll varandra om axlarna. Så började den ena gruppen /1/ gå fram och tillbaka emot det andra ledet /2/ och sjöng: Vi komma ifrån Riaha Riaha Riaha, vi komma ifrån Riaha, aske daske da. /2/ svarade på samma melodi: Va har ni här å göra göra göra, va har ni här å göra aske daske da?

/1/ Vi söker efter vännen vår vännen vår vännen vår vi söker efter vännen vår aske daske da. /2/: Va ska den vännen heta heta heta, va ska den vännen heta aske daske da? /1/ Jo hon ska heta Eva Eva Eva (till exempel) ja hon ska heta Eva, aske daske da, o.s.v.

Den tjejen eller killen som nämns lämnar sin grupp och går över till den andra. Sedan bytte vi så att den andra gruppen frågade "va har ni här å göra" o.s.v. Så höll vi på tills alla hade bytt grupp om de ville.

"Det var ju alltid gött att bli utvald bland de första", skriver *Cenneth* vidare, "för att hamna sist var ju inte så kul. Det finns nog fler detaljer att lägga till tror jag".

BOLLAR, KULOR OCH DOCKOR

Eva Sandqvist har skickat en diger beskrivning av lekar som mest intresserade flickorna under 50-talet. Flickor spelade ju inte fotboll då, men bollar var med i en del lekar. Vi lekte t ex "*Kasta Gris*": *Deltagarna står i en ring och kastar en boll mellan sig. Det gäller att fånga bollen och inte tappa den. Skulle man tappa bollen eller misslyckas att fånga den får man första gången bokstaven G. Andra gången man tappar den får man bokstaven R sedan I och*

slutligen S. När man missat bollen fyra gånger är man ute ur leken. Den som är kvar till sist har vunnit.

Vi hade också "bollskola", jonglerande, både i luften och mot en vägg. De duktigaste kunde bolla treboll mot väggen. Med en hand! Och apropå "skola" så hade vi också "hopprepsskola" med olika turer, allt ganska komplicerat.

Kulor, javisst! Vi pottade ("potade" sade en del) och själv älskade jag spela Fortunaspel (ett slags "flipper" utan el, *red:s anm*). Tillsammans med en kille i huset göt jag tennsoldater, som man kunde slå ner med kulorna vi pottade med också.

Kurragömma ("gömme"), som var en av alla varianter av den leken där en höll för ögonen och räknade, till 100 oftast, medan de andra gömde sig och den "räknaren hittade först fick "stå" (räkna) vid nästa omgång.

Vi lekte med pappersdockor och kläder som fanns i mammornas veckotidningar för urklipp. Där fann vi det senaste modet. Man kunde också köpa både dockor och kläder i tobaksaffären. Där kunde man också köpa bokmärken som man kunde spara, samla och byta med varann. De vanligaste var bokmärken med änglar och blommor, en del med glitter.

Och "jag förklarar krig"-leken förstås! (Eva fortsätter i nästa nummer. Red)

"PALNING"

Ane (även lite känd som "Arne") Jigsten minns en gammal palningsramsa:

Ene mene ming mang kling klang åsa dåsa backa låsa aja vaja väck".

"UNIK BIL, 56:a"

Miljövänlig hybrid, både vad gäller tillverkning och drift. Drivs med gravitation i nerförsbackar och mac-kamotor (kompis puttar) uppförs. Inga avgaser (möjligen ibland från kompisen i hårda motlut). Kombi, så många passagerare som råkar få plats, samt utmärkt också som transportfordon av tidningar till pappersinsamlingen. Fri fart. Direktstyrning med snören. Direktverkande skobroms. Färg: Natur. FTD-garanti kan ordnas (FTD=Fram Till Dörren). Intresserad? Svar till /Kenneth, denna tidnings redaktion.

Myter Man Minns

Klubbvärden Per-Åke fyller i med ännu en myt från Klädesholmen: När man lade ut med båten för att fiska var det viktigt att man girade båten åt styrbord (höger) om man ville få fisk. Girade man babord

kunde man lika gärna gå in igen för då blev det ingen fångst alls.

1958 – 2019; 61 år av ovisshet!

Året var 1958, Nya Ullevi invigdes i maj, fotbolls-VM med Hamrin, Kalle Svensson, Gren, Simonsson och grabbarna, friidrottsEM med Richard Dahls fingerklippande (hans koncentrationsrit) innan han hoppade sina 212 cm och tog guld. Allsvenskan 1958 (Maratonomgången, eftersom man bytte från tidigare höst-vår till

nuvarande vår-höst och alltså körde tre säsonger) vanns förresten av IFK Göteborg!

Det var Andrakammarval det året, mycket jämnt, men eftersom Hedlund inte ville lämna koalitionen med S och gå ihop med de borgarligen fortsatte Erlander som statsminister. För min

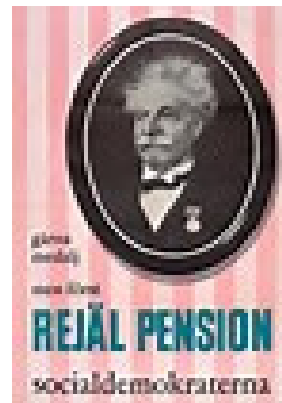
del, jag fyllde 11, var det också ett stort år, men det tar vi inte här. Länge sedan! Allt är numera länge sedan tycks det!

Och, vet ni, för första gången fick jag höra att vårt kvarter, *Merkur*, skulle 1/ rivas, 2/ kontoriseras, eller 3/ renoveras, var just 1958.

Sådant har jag hört om, och läst om, mängder av gånger sedan dess. I 61 år nu! Jag har läst och hört om hur det skall gå med kvarteren och hur det skall gå med och för Gårda. Senast var det i G-P den 16 januari 2019 och nu är det fastighetsbolaget Botrygg AB som tagit över kvarteren Eken, Cedern och Lejonet från kommunen. (bild t h) I det sistnämnda kvarteret har vi vår klubblokal förresten.

Jag gjorde en mindre intervjustudie 1977 bland människor som bott i kv. *Merkur* om detta ("Verkligheten behöver inte vara sann" hette den), där de intervjuade beskrev den osäkerhet som blev resultatet av all den motstridiga "information" som gavs och ett par antydde att denna osäkerhet påskyndade flytten från Gårda.

Som en del redan vet revs *Merkur* och de andra närliggande kvarteren i februari 1983 till förmån för ett nytt stallområde för spårvagnarna. Vår ordföran-

Valaffisch 1958

de Dennitz beskrev detta i förra numret av *GÅRDA-FOLKET* (nr 8). Den gången, ett par år efter 1958, var det dock det kommunalägda Göta Lejon som köpt in kvarteren från de enskilda fastighetsägarna. Man skötte dem inte, fastigheterna förföll och sedan använde man de nedgångna husens tillstånd för att motivera rivningen. Några insändare, angående det vansinniga i att riva fungerande hus med vettiga hyror skrevs. Gårda var också då "tystnadens stadsdel". Haga var det inte och överlevde, men är idag svårt gentrifierad, d v s hyrorna är så höga att man måste ha rejäla inkomster för att kunna bo där numera.

Nå, vi fick i ovannämnda GP-artikel veta att omfattande renoveringar av Eken, Cedern och Lejonet dock inte blir aktuellt förrän 2024. Och när det slutliga beslutet tas blir då fastigheterna där än mer nedgångna? Ja, vad tror du? Rivs de då? Eller är de fortfarande i skick att bli både billiga och bra bostäder för människor med låga inkomster? Vi får låna Václav Havels ord om hopp: "*Hopp är inte optimism. Det är inte en övertygelse om att något kommer att gå bra. Det är en visshet om att något har en mening – utan hänsyn till hur det kommer att gå*". Kloka ord. Havel var visserligen inte Gårddabo, men han skulle kunna ha varit, för han var ju tjeck i alla fall.

Men ändå, Botrygg, projektledare Johan Lundgren, jobbar oförtrutet vidare med fasaderna, vilket man, enl byggnadsantikvarien Wivi-ann Reit (se bild intill), måste göra för att kunna ta sig an det invändiga senare. Ett samtal med henne ingav faktiskt hopp – byggnaderna är mer slitna än skadade, menar hon, och trots det eftersatta underhållet är det bra material, speciellt i träet. Det finns mycket få rötskador. Murbruket var mer skadat och man har reparerat det ursprungliga hydrauliska kalkbruket med cementbruk, vilket har medfört att lagningarna spruckit och fukt läckt in. Man återgår till det ursprungliga bruket. Fasaderna skrapas för koll av ursprungliga färgkulörer och –typer, och man kommer att måla nytt med linoljefärger i så nära nyanser som möjligt som när husen byggdes 1924 – 27.

Så, kanske ändå? Vi hoppas!/Anndess

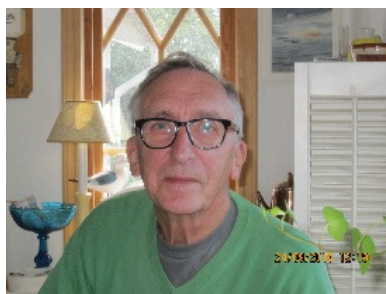

När vi kommer till våra medlemsmöten blir vi välkomnade av entrévärden *Krister Welin*.

Krister fick under 1960-talet ett starkt engagemang i stadsdelen av några gårdapojkar och därigenom fick han en nära och långvarig anknytning till Gårda. Som olskroksgrabb började han skolgången i Bagaregårdsskolan klass 1 - 3, sedan blev det Ånässkolan t o m åttonde klass. På somrarna fick Krister jobb som kontorsgrabb på Transatlantic. Där fick han allmänna sysslor som att åka ner till fartyg i hamnen för att lämna dokument som fartyget måste ha innan de fick avsegla. Då kunde det ibland vara "onaturligt" bråttom att hinna fram innan fartyget kastade loss och då fick man vara snabb i benen.

De närmaste kompisarna under ungdomsåren blev naturligtvis gårdakillarna och lagkompisarna, för oss kända namn som Gunno, Rolf "Masen", Rolf "Robban" och bröderna Samuelsson.

När vi talar om gamla roliga episoder under uppväxtåren, berättar Krister att de ofta var på dåvarande Olskrokstorget. Han kom ihåg en säregen torghandlare som hade en egen teknik för att få i gång kunderna. Denne man sålde rakblad och en produkt som kallades "Nålpåträdare" från en låda på magen. För att få de första kunderna att våga sig fram gav han de kollande smågrabbarna en

slant i smyg för att de skulle stiga fram och köpa exempelvis en "nålpåträdare". Detta fick då de potentiella kunderna att kliva fram och handla.

Som pojkar i skolåldern gick de gärna på biomatiné lördag och söndag. I Kristers omgivning fanns det fyra biografer att välja på, Flamman, Östra Bio, Saga på Sofiagatan och Redbergsgården.

Efter att Krister avslutat 8:e klass på Ånässkolan år 1961, flyttade familjen till Högsbo. Han började på Järnhandelsskolan och fick sedan jobb på John Sjögrens järnhandel vid Järntorget, där han arbetade fram till 1966. En episod under tiden hos Sjögrens var att det en dag in i butiken kom en uniformerad herre som ville köpa något. Kunden tog som en självklarhet att firman han jobbade för hade kredit hos Sjögrens. Krister, som är en vän av ordning, kontrollerade detta med ekonomiavdelningen, och fick svaret "Nej, något företag med namnet Stena Line har inget konto här". Det var till att betala varorna kontant.

Efter järnhandelsepoken började Krister som typograf på Struves Tryckeri i Majorna (detta företag finns inte kvar idag). Detta yrke med tryck hade Krister fram till pensionen. Idag bor Krister och hans fru i Bagaregården.

Idrottsintresset är grundat i Kristers liv. Förutom fotboll finns ett stort intresse för långdistanslöpning. Krister har bl.a. sprungit Göteborgsvarvet c:a 30 gånger, som bäst på kanontiden 1,20. I det senaste loppet, 2019 var han dock aktiv som rådgivare och vattenutdelare. Att dela ut vatten passar väl för en Vattuman, född i början av februari som han är! "Gott att se andra lida för en gångs skull", tyckte han om Varvet 2019. Han har också sprungit maratonlopp bl a i Stockholm och Danmark, på tiden 3 tim. Alltid är löparskorna med när hustrun och han är på resande fot. "Man ser otroligt mycket mer när man springer" säger Krister.

Ett annat av Kristers stora intressen är släktforskning. Detta intresse väcktes på 80-talet. Han har funnit förfäder så långt tillbaka som till 1700 talet. Det mest intressanta är var anfäderna har bott. Han har rötter bl a i fastlands-USA och på Hawaii. En ny variant av släktforskning har nu fångat Kristers intresse, nämligen släktforskning med DNA-hjälp.

En viktig del i familjen Welins liv är det trivsamma sommarstället i Hålda mellan Kungälv och Marstrand, där de tillbringar en stor del av den ljusa delen på året.

Hur kom då denna pojk från gränslandet Gårda-Olskroken med i dåvarande GGP 2003? Det var genom sin gamla lagkamrat, vår medlem Gunno, som värvade honom då och Krister blev 2018 förärad med GGPF:s förtjänsttecken. Krister ingår sedan ett par år i GGPF:s styrelse. /Kenneth

Ny Demografi

eller

"Var bor vi medlemmar nu då?"

Så gott som alla vi medlemmar har bott på Gårda, ja, det är ju ett av villkoren för medlemskapet! Och nästan ingen bor där längre, av förklarliga skäl. Jo, en av medlemmarna gör faktiskt det!

Jag har redan tidigare, under GGP-tiden och i *GÅRDAFOLKET* nr 3, skrivit om var medlemmarna bor, och nu är det dags igen kanske? Jaa, vart har vi tagit vägen? Denna gång har jag gått på kommun-tillhörighet och dels tagit män och kvinnor för sig, dels slagit samman till en total redovisning. Totalt är vi sedan 24 april 166 medlemmar, 118 män och 48 kvinnor. Jag betecknar Göteborgs Stad som centrum, omgivet av de närmast liggande kommunerna, sedan kommunerna utanför dessa men i västra Sverige och till sist övriga.

Lite fler än hälften (89 personer, 54%) av samtliga bor kvar i Göteborgs Stad, hälften av männen och 2/3 av kvinnorna.

Nästa grupp, de kommuner som direktgränsar till Göteborg, (d v s Mölndal 11, Partille 18, Kungsbacka 14, Kungälv 14 och Ale 10) har tillsammans 47 medlemmar (28% av det totala medlemstalet), men förhållandevis lågt antal kvinnor (7, 14% av samtliga kvinnor).

Kommuner ytterligare minst ett steg räknat från Göteborg, men i västra Sverige, är i vårt fall Alingsås (3 personer, 1 man, 2 kvinnor), Lilla Edet (1 man, 0 kvinnor), Tjörn (2 män, 0 kvinnor), Orust (1 man, 0), Åmål (1 man, 0 kvinnor), Varberg (2 män, 0 kvinnor) och Falkenberg (2 kvinnor, 0 män).

Så har vi då kommuner som inte är i geografisk närhet av Göteborg: Stockholm (2 män, 0 kvinnor), Tyresö (1 man, 0 kvinnor) och Malung-Sälén (1 man, 0 kvinnor).

Ganska många bor alltså inte i Göteborg och har på så sätt förmodligen svårare att ta sig till medlemsmötena. Jag hoppas att just *GÅRDAFOLKET* på så sätt bidrar till att hålla kontakter och minnen levande även om besöket blir svårare att genomföra! /Anndess

TILL SIST..

Lite redaktörstjöt här på slutet som vanligt.

Som alla såg på förstasidan är det i detta sammanhang en ovanlig bild, men man kan ju direkt räkna ut att den inte direkt nytagna bilden är på vår ordförande Dennitz. Men när tror du bilden är tagen? Den som kommer till första höstmötet (25/9) och till en av entrévärdarna först gissar rätt på när fotot är taget **blir bjuden på entréavgiften och kaffe med dopp den kvällen!**

Tack för alla lekbeskrivningar! Vi fick faktiskt flytta ett par till nästa nummer. Men vi vill ha mer av den varan! Så fortsatt, fortsatt, framförallt med tjejernas lekar. Man tycker lätt att det man själv minns att man gjorde är så banalt och inget att skriva om. Alldeles fel! De unga och vuxna idag vet lika lite om oss som vi vet om deras lekar och gemenskap.

Efterlysning: Vad läste vi som barn? Serietidningar? Böcker? Och vilka filmer såg vi på Flamman? En del hade TV tidigt. Vad kollade man på där? Glöm inte att ni dokumenterar vår barndomsvärld!

Mot en trevlig höst tillsammans, hälsar

/Kenneth och Anndess

Medlemsblad för *Föreningen Gamla Gårdapojkar & Flickor*

Red Anders Lundberg tel 0706-151326, e-post: anndess@icloud.com

Red Kenneth Johnsson, tel 0702-213773, e-post: johnsson.ke@telia.com